רבי יוסי אומר אחד ועשרים יום. אם צריך להשלים כ"א יום מחודש תשרי על תקופת תמוז שתקופת תשרי נופלת בכ"ב מעברין ומוסיפין חודש אחד ודוחין את המועדות כדי שתקדים תקופת תשרי לחג אבל אם היתה תקופת תשרי נופלת בכ"א דהיינו יום אחד בתוך חולו של מועד אין מעברין: **חג האסיף.** זמן האסיף שבחג דהיינו חולו של חג שיכול לאסוף בו דבר האבד השמר שיהא בתקופת שנה הנכנסת ולא בתוך תקופת תמוז שהיא משנה שעברה. ר' יהודה סבר כולו חג בעינן כלומר כל חולו של מועד בעינן בתקופה חדשה הלכך כשתקופת תמוז חסירה ששה עשר הרי יום אחד מחולו של מועד נמשך לתוכה דחמשה עשר יום טוב ויום ששה עשר חולו של מועד אבל אם היתה תקופת תשרי נופלת ביום י"ז הרי כל חולו של מועד בתקופה חדשה ואין מעברין. ר' יוסי אומר מקצת חולו של מועד בעינן בתקופה חדשה הלכך כשתקופת תשרי נופלת ביום כ"ב שהוא ביום טוב האחרון מעברין את השנה ודוחין את המועדות כדי להקדים תקופה לחג אבל אם רואין בית דין באדר שתפול תקופת תשרי ביום כ"א שהוא שביעי של ערבה דאיכא מקצת חולו של מועד בתקופה חדשה אין מעברין. ולמיעבריה לאלול ולדחייה למועד חד יומא ואיכא לר' יהודה כוליה חג ולרבי יוסי מקצת חג כדפרכינן לקמן [ע"ב] גבי תקופת ניסן ליעברוה לאדר לא אפשר משום דלא מיקלע לן תשרי ביומא דחזיא אי מיעברינן לאלול דהא מעיקרא מסדרינן לירחי דסיתוא כי היכי דלא ליקלע תשרי באד"ו משום דאתו תרי שבי בהדדי ומשום שביעי של ערבה דלא ליקלע בשבת וכדאמרינן התם (ר"ה דף יט:) מימות עזרא ואילך לא מצינו אלול מעובר דלא איצטריך דמעיקרא סדרינן לירחי דלא ליקלע באד"ו ואי איצטריך לעבורי מיקלקלא ראש השנה כדאמרינן בראש השנה (שם) ובמסכת סוכה (דף מג:) נמי גבי שביעי של ערבה אמרינן לא מיקלע אלול[ב] בשבת אלמא אין הוא דמעיינינן במילתא מעיקרא ומסדרינן לירחי כי היכי דלא באד"ו הלכך כיון דיום שלשים של אלול מיקלע בשלשה או בה' או בז' אי דחית ליה חד יומא בין על ידי עיבור אלול בין על ידי עיבור חדש אחר מיקלע ראש השנה באד"ו ואי מיקלע בשני בשבת דאפשר למידחייה למחר הואיל וברוב השנים לא שכיח לא פרכינן ליה ולעבורי תרי ירחי ולדחייה תרי יומי לא אפשר דקיימא לן במס' ערכין (דף ח:) דלא נראה לחכמים לעבר שמנה חדשים בשנה אלא אם כן היתה שנה שלפניה מעוברת וכיון דבסדר החדשים אחד מלא ואחד חסר מיקלע לן תקופה ביום י"ז לרבי יהודה או בכ"ב לרבי יוסי אי מעברין עוד תרי ירחי הוו להו שמנה מעוברין הלכך מעברין את השנה: **אי קסברי יום תקופה גומר.** יום שהתקופה נופלת בו הוא גמר תקופה שעברה ואינה מתקופה חדשה למה לי לרבי יהודה ששה עשר חסירה ולרבי יוסי כ"א בלאו הכי אפילו לא חסרה אלא חמשה עשר לר' יהודה ותפול חדשה בששה עשר או עשרים לרבי יוסי ותפול באחד ועשרים לא לר' יהודה איכא כוליה חג ולא לר' יוסי איכא מקצת חג דהא יום שביעי של ערבה שנופלת בו תקופה מאותה שעברה הוא ולר' יהודה נמי יום ט"ז מתקופה שעברה ואיכא כוליה חג: **מתחיל.** הוא ראשון לימי תקופה הבאה. הלכך לר' יהודה אם תפול בששה עשר שהוא ראשון לחולו של מועד איכא כוליה חג ולר' יוסי אם תפול בשביעי של ערבה איכא מקצת: **מיתיבי יום תקופה גומר דברי רבי יהודה.** וכיון דיום תקופה גומר למה לי חסירה ששה עשר: **ועוד תניא.** לר' יהודה עשרים דשמעינן מינה דר' יהודה מקצת חג הוא דבעי וקשיא לשמואל בתרתי: **ששה עשר.** ונופלת בשבעה עשר: **עשרים.** ונופלת בכ"א ואע"ג דהוא יום אחרון לחולו של מועד ליכא מקצת חג דלר' יהודה יום תקופה גומר ואינו מן החדשה: **ששה עשר לפני הפסח מעברין.** אם תקופה שלפני הפסח דהיינו תקופת טבת חסירה ששה עשר (ג) בניסן ותקופה נופלת בשבעה עשר מעברין את השנה שכשאתה מונה משבעה עשר בניסן ל"א יום לתקופת ניסן ול"א יום לשל תמוז הרי הס כלים בכ"א בתשרי ותקופה נופלת בכ"ב ואע"ג דלרבי יוסי מיום תקופה מתחיל ליכא מקצת חג בתקופה חדשה כילד טול י"ד דניסן שהוא מלא ואייר וסיון נ"ט ותמוז ואב נ"ט הרי קל"ב ואלול כ"ט שהוא חסר הרי קס"א וכ"א דתשרי הרי קפ"ב ימי שתי תקופות ושל תשרי נופלת בכ"ב משום הכי מעברין אבל נפלה תקופת תשרי ביום כ"א אין מעברין דיום תקופה מתחיל ואיכא יום אחד מחולו של מועד בתקופה חדשה: **ששה עשר לפני החג.** אם חסרה תקופת תמוז שהוא לפני החג ששה עשר מימי תשרי ונפלה של תשרי בי"ז אין מעברין דאיכא מחולו של מועד בתקופה חדשה טובא. ולקמן פריך אמאי אמר שיתסר אפילו חסרה שיבסר ותמניסר וי"ט ועשרים קאמר נמי ר' יוסי דאין מעברין דהא ששה עשר לפני הפסח הוא דמעברין דהיינו משום דמטית תקופת תשרי בכ"ב: **אף ששה עשר לפני החג מעברין.** דקסבר כוליה חג בעינן. ולקמן פריך היינו תנא קמא: **אחרים.** מפרש טעמייהו לקמן [ע"ב]: **היינו ר' יהודה.** דתרוייהו מקצת חג בעי:

רבי יוסי אומר אחד ועשרים יום ושניהם מקרא אחד דרשו [1] **חג האסיף תקופת השנה** [2] **מר סבר כוליה חג בעינן בתקופה חדשה ומר סבר מקצת חג בעינן בתקופה חדשה מאי קא סברי אי קסברי יום תקופה גומר בלאו הכי נמי לא למ"ד כוליה חג איכא ולא למאן דאמר מקצת חג איכא אלא קסברי יום תקופה מתחיל מיתיבי יום תקופה גומר דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר יום תקופה מתחיל ועוד תניא** [ו] **אין מעברין את השנה אלא א"כ היתה תקופה חסירה רובו של חודש וכמה רובו של חדש ששה עשר יום ר' יהודה אומר שתי ידות בחודש וכמה שתי ידות בחדש כ' יום ר' יוסי אומר מחשבין ששה עשר לפני הפסח מעברין ששה עשר לפני החג אין מעברין ר"ש אומר אף ששה עשר לפני החג מעברין אחרים אומרים מיעוטו וכמה מיעוטו ארבעה עשר יום קשיא אמר מר רבי יהודה אומר שתי ידות בחודש עשרים יום רבי יוסי אומר מחשבין ששה עשר יום לפני הפסח מעברין היינו רבי יהודה יום תקופה גומר ויום תקופה מתחיל איכא בינייהו אמר מר ששה עשר לפני החג אין מעברין אלא לרבי יוסי ששה עשר לפני החג הוא דלא הא שיבסר ותמניסר מעברין והאמר ששה עשר לפני הפסח אין בציר לא לא אידי ואידי אין מעברין ואידי דתנא רישא ששה עשר לפני הפסח תנא נמי ששה עשר לפני החג ר"ש אומר אף ששה עשר לפני החג מעברין היינו תנא קמא איכא**

ורבי יוסי סבר מקצת חג בעינן. פי' בקונטרס דליכא למיפרך וליעבורה לאלול דא"כ מיקלע תשרי באד"ו ודוקא לאחרים דקיימי בתקופת ניסן הוא דפריך לקמן וליעבורה לאדר משום דמלינן בקייטא לאסר חד ירחא טפי מכסדרן ויחזור תשרי לדוכתיה ביום הגון וי"ת מפרש דלקמן פריך לכולהו תנאי דאשכחנא כמה תנאי דלא חיישי לאד"ו כי ההיא דס"פ אלו קשרים (שבת דף קיג.) דאלבי שבת קרייבים ביום הכפורים דפליגי בה רבי [ד] **(שמעון) ור"ע וכי משני מלמעלה למטה קא חשיב ה"ה נמי לכולהו תנאי ת"ק ורבי יהודה ור' יוסי ור"ש וקשה דלא יתכן לפרש כן מילתא דר' יוסי דקתני ט"ז לפני הפסח מעברין ט"ז לפני החג אין מעברין ועוד דבס"פ החליל (סוכה דף נ:) לא אשכח תנא דאתיא כוותיה מתניתין דאלבי שבת קרייבים ביום הכפורים אלא אחרים ועוד דרבינא דמשני לעולם אחרים בתשרי קיימי משמע דאתא לשנויי דלא תיקשי וליעבורו לאדר ולא צריכתו למימר מלמעלה למטה קחשיב ומיהו גם לפירוש הקונטרס ל"ל ע"כ דרבינא לא תירץ כלום מקושיא דליעבריה לאדר דהא אליבא דאחרים קיימא דלא חייסי לאד"ו וצריך נמי לומר לדידיה דמלמעלה למטה קחשיב ומאי טעמא נמי בחנם דחק בקונטרס לפרש דמעברין לאדר שפיר משום דאפשר לתקוני תשרי באד מירחי קייטא דלא צריך לטעם זה כיון דאליבא דאחרים קיימי' ואין להקשות דהשתא נמי כי נעבר חדש שלם מיקלע תשרי באד"ו למאן דאמר דחודש העיבור כ"ט יום דהא אפשר לתקוני מחד ירחי קייטא למלאות חד טפי מכסדרן וכן למאן דאמר ל' יום לאסר חד מירחי קייטא:**

ט"ז לפני הפסח מעברין. פירוש ט"ז ונופלת בי"ז משום תשרי תקופה נופלת בכ"ב ואיכא אפילו מקצת החג ואפילו נופלת תקופת ניסן בט"ז בניסן או בששה שעות ביום מיקלע נמי תקופת תשרי בכ"ב שהרי יש בין תקופה לתקופה ל"א יום וז' שעות ומחצה אלא דכי נפלה תקופת ניסן בי"ז פסיקא ליה דלעולם מעברין אבל בט"ז אם בתחילת הלילה נופלת או בחצי הלילה אין מעברין ומשם ואילך מעברין:

איכא

בתקופה ישנה לפיכך צריך להיות התקופה חסרה י"ט יום וביום כ' חלה התקופה. נשאר יום א' מן החג בתקופה חדשה והוא יום ערבה. שהוא אחרית חולו של מועד. ור' יוסי סבר יום התקופה מן החדשה הוא ודיו אפי' ביום כ"א לחודש אם חלה התקופה דיו והאי דקתני ר' יוסי אומר י"ו לפני החג אין מעברין לאו דווקא הוא דהא אפי' י"ז או י"ח או י"ט או כ' אין מעברין י"ו לפני החג אין מעברין ואקשינן מכדי בין ר' יהודה דקתני אם היתה התקופה חסירה כ' יום מתשרי מעברין מכלל שאם היתה חסרה י"ט אין מעברין ובין ר' יוסי דקתני אם היתה תקופת טבת חסירה י"ו יום מניסן מעברין דשלח רב הונא בר אבא לרבא כי חזית דמשכה תקופת טבת עד י"ו בניסן עברה לההיא שתא ולא תחוש לה חדא דבעינן אביב בחדשה של תקופה. ועוד בעינן חג הבא בזמן אסיפה וליכא. דהא כי חשבת דאשתיירו מניסן משכה תקופת ניסן עד י"ח בתמוז ומשכה תקופת תמוז עד כ"א יום של תשרי. השתא בין לר' יהודה דסבר אם היתה תקופת תשרי חסרה י"ט יום אין מעברין ובין לר' יוסי דסבר אם היתה תקופת תשרי חסירה כ' יום אין מעברין תרוייהו מקצת חג בעו מאי בין יום י"ט ליום כ' ופרק' יום תקופה גומר איכא בינייהו. ר' יהודה סבר יום תקופה גומר ואם היתה התקופה חסרה כ' יום וחלה תקופת תשרי ביום כ"א לחודש. כיון שהוא גומר נמצא כל החג מועד. ור' יוסי סבר יום

ו) [תוספ' פ"ב ע"ס], ג) [רש"ס מס"ז], ג) ליקלע כל"ל (רש"ל), ד) [נ"ל ישמעאל],

תורה אור השלם

1. וְחַג שָׁבֻעֹת תַּעֲשֶׂה לְךָ בִּכּוּרֵי קְצִיר חִטִּים וְחַג הָאָסִיף תְּקוּפַת הַשָּׁנָה: שמות לד כב

גליון הש"ס

גמ' מר סבר כולי חג בעי'. עיין עוד מזה מגיגה דף י"ז ע"ב ד"ה אר"י:

הגהות הב"ח

(ו) רש"י ד"ה ששה עשר לפני וכו' ששה עשר מימי ניסן ותקופה:

מוסף רש"י

יום תקופה גומר כו'. לקמן ס"ע בעמוד ב ושיין לכאן.

איבא בינייהו יום תקופה גומר ויום תקופה מתחיל ולא מסיימי.
לא שייך כאן תנא בתרא לטפויי אתא כיון דמפסיק שאר תנאי דקאתי לטפויי עלייהו וכן איתא בפרק במה מדליקין (שבת כד.)
גבי איכא בינייהו דרב ברונא ולא מסיימי:

שמור את חדש כו' שמור אביב של תקופה שיהיה בחדש ניסן. פי' בקונטרס אביב של תקופת ניסן היינו ניסן של חמה שיהא בתוך ימי חידוש של לבנה במקלת וכמה ימי חידוש י"ד ומכאן ואילך היא ישנה וקשה דאם כן מאי קשה ליה וליעברוה לאדר לימא דקסברי יום תקופה גומר דאי נמי מעברי' לאדר ונדחייה חד יומא נופל תקופה בי"ד ומתחיל ניסן של חמה בט"ו ולא הוי בתוך ימי חידושה של לבנה ועוד משמע בפרק היו בודקין (לקמן דף מא.) דחידושה של לבנה ממשיך עד ט"ו דא"ר יוחנן עד מתי מברכין על החדש עד שתתמלא פגימתה ומפרשי הכדאי עד ט"ז וא"ל דקסברי אחרים יום תקופה גומר וחידושה של לבנה עד ט"ו הלכך כשנופלת תקופת ניסן בט"ו מעברין דליכא תקופת ניסן של חמה בחידושה של לבנה כלל ופריך לעבריה לאדר כדי שתפול תקופה בי"ד וביום ט"ו מתחיל ניסן של חמה דאיכא יום אחד בחידושה של לבנה והא דאמר בשילהי פ"ק דראש השנה (ד' כא.) כי חזית דמשכה תקופת טבת עד שיתסר בניסן לעברה להאי שתא ולא תיחוש לה דכתיב שמור את חדש האביב שמור אביב של תקופה כו' נ"ל אפילו בנופלת ביום ט"ז גופיה קאמר וקסבר יום תקופה גומר אפי' דכי מעברת לאדר ונופל בט"ו ליכא אביב של תקופה בחידושה דניסן אבל אי משכה עד ט"ו מעברין לאדר ולא מעבריגא ליה לשתא והא דקאמר לא תיחוש לה היינו לומר דאתריס היא יחידאה היא ואין הלכה כ) כמותו כדפי' שם בקונטרס ומיהו התם קשה למה לי טעמא משום אביב של תקופה תיפוק ליה משום תקופת תשרי דכשנופלת תקופת ניסן ביום ט"ז נופלת תקופת תשרי פעמים בכ"א פעמים בכ"ב ואפילו תפול תקופת תשרי בכ"א ליכא אפילו מקלת חג בתקופה חדשה דהא סבר יום תקופה גומר ולפר"ת אתי שפיר דכי משכה תקופת טבת עד שיתסר בניסן ונפלה בתחלת הלילה או בו' שעות בלילה א"ל לעבר משום תקופת תשרי דסגי דנעבר יום א' אדר או אלול ותפול תקופת תשרי בכ' בו ומיהו לפירוש הקונטרס נמי י"ל דאתא למימר דהתם דוקא כי משכה עד שיתסר עדיה אבל אם נופלת בחמיסר לא תעבריה אפילו נופלת בתחלת היום או בו' שעות ביום אלא ניעבריה לאדר אף על גב דתקופת תשרי נופלת בכ"א לא תיחוש דקיימא לן כאתריס דלא חייסינן לתקופת תשרי דלא דריש חג האסיף: **וליעבריה לאדר.** אפילו לפר"ת דפריך לכולהו תנאי מוכח מתוך תירוצו של רב אחא בר יעקב דלאתריס נמי פריך ותימה מאי קושיא הא רבה בר שמואל תני בסוף פ"ק דר"ה (דף כ.) יכול כשם שמעברין את השנה לעורך כך מעברין את החדש לעורך ת"ל החדש הזה כזה ראה וקדש ואמר רבא אי דתנא רבה בר שמואל אתריס היא דתניא אתריס אומרים אין בין עצרת לעצרת ואין בין ר"ה לר"ה אלא ד' ימים בלבד:

רבינא אמר לעולם אחרים בתשרי קיימי. לאו לשנויי קושיא דליעבריה לאדר קאתי כדפרישית לעיל:

ועריפת סמוכין דשליחותייהו קא עבדינן כדמפרש בהחובל (ב"ק דף פד.) אבל בקנסא לא עבדינן שליחותייהו משום דלא סכיתא ולית בה חסרון כיס: בטלו

עין משפט נר מצוה

קיב א מיי' פ"ד מהל' קידוש החדש הל' ח:
קיג ב מיי' פ"ג מהל' מעשה קרבנות הלכה י:
קיד ג מיי' פ"ד מהל' סנהדרין הל' ג:
קטו ד מיי' שם הל' ב:

תורה אור השלם

1. שָׁמוֹר אֶת חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ פֶּסַח לַיְיָ אֱלֹהֶיךָ כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאֲךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם לָיְלָה:
דברים טז א
2. וְחַג שָׁבֻעֹת תַּעֲשֶׂה לָךְ בִּבְכּוּרֵי קְצִיר חִטִּים וְחַג הָאָסִיף תְּקוּפַת הַשָּׁנָה:
שמות לד כב
3. וְסָמְכוּ זְקֵנֵי הָעֵדָה אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפָּר לִפְנֵי יְיָ וְשָׁחַט אֶת הַפָּר לִפְנֵי יְיָ: ויקרא ד טו
4. וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֹלָה וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו: ויקרא א ד
5. וַיִּסְמֹךְ אֶת יָדָיו עָלָיו וַיְצַוֵּהוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה: במדבר כז כג

רבינו חננאל

מעברין [ולא איצטריך למימר די"ו דלאו] (י"ו אצטריך למימר דלאו) אלא משום דתנא י"ו לפני הפסח תנא י"ו לפני החג. ר"ש אומר אף י"ו לפני החג מעברין. ואקשינן הלא גם תנא קמא כך אמר ופרקי' יום תקופה גומר איכא בינייהו ואחד מהן אפי' פחות מי"ו אם היתה חסרה מעברין ואין מתברר איזה מהן סבר יום תקופה גומר ואיזה מהן סבר יום תקופה מתחיל. אחרים אומרים מיעוטו וכמה מיעוטו י"ד יום. ואקשינן מאי קסברי אי (אפי') קסברי יום תקופה גומר וכוליה חג בעינן בי"ד אין מעברין דהא אפי' בתר דנפקי מתשרי י"ד ימים ובט"ו חלה תקופת תשרי תחלת חולו של מועד יום י"ו בתשרי הוא והנה כל החג בתקופה חדשה אמאי מעברין בי"ד ופריק רב שמואל בר רב יצחק אחרי' בתקופת ניסן קיימי דכתיב שמור את חודש האביב ועשית פסח. שמור אביב של תקופה ועשית פסח. כלומר בעינן תקופה חדשה בי"ד בניסן בעשיית הפסח [פי' ר' בר"י שמור אביב של תקופה שיהא בְּחָדֶשׁ. פי' שמור שתהא מלאכת העומר קצירתו ותיקונו בתקופה חדשה. ומפורש במנחות פ' (יום טוב) [רבי ישמעאל] (שלו) היתה מלאכת העומר עשויה] ו) ואקשינן וליעבריה לאדר שתבא התקופה בי"ג בניסן ולא ליעבריה לשנה ושנינן הכי קתני אם היתה חסרה י"ח או י"ז או י"ו או ט"ו עד מיעוטו דהוא י"ד מעברין. י"ד אין מעברין דאפשר למלוי לאדר. וכמה מיעוטו י"ד יום. רבינא אמר לעולם אחרים אתקופת תשרי קיימי וכוליה חג בעי ואפי' י"ו הראשון ומתמהינן יום טוב הראשון חג האסיף כתיב כלומר שאתה אוסף בו ופרקינן לעולם אפי' י"ט הראשון בעינן בתקופה חדשה חג שהוא בזמן אסיף. כדכתיב וחג האסיף תקופת השנה והאסיף דכתיב ביה כסימנא בעלמא כלומר איזה חג בעינן בתקופה חדשה החג שהוא בזמן האסיפה ולאו משום דבעינן ממש בו ביום: **ירושלמי** (ה"ג) כי אכלו את הפסח בלא ככתוב. ר' סימון אמר (גלגל ארנן) [גולגלת

מסורת הש"ס

ו) ר"ה כא., ב) [ר"ה יג.], ג) [נ' תוס' לקמן יד. ד"ה יכול], ד) [לעיל ג.], ה) [פסחים סג.: סוטה לז. מנחות כו. סד. לח.], ו) [תוספת' פ"ג], ז) [לקמן טז:], ח) ע"ז ח.: ט) שייך לעיל ע"ח, י) ל"ל ומיעבד. רש"ל, כ) רש"ל כ' שהוא דיבור ח' עם דלעיל, ל) ל"ל כמוהן,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שמור וכו' שמור תקופת ניסן כל"ל ותיבת חדש נמחק: (ב) בא"ד שמור שיהא ניסן של חמה כל"ל ותיבת חדש נמחק:

מוסף רש"י

שמור אביב של תקופה. להייו ניסן של חמה שיהא בחידוש ניסן הלבנה (ר"ה כא.). ואין ב"ד שקול. אין עושין ב"ד שיהא יכול ליתלק שוה כשור אלא שיהא הרוב לגד אחד לקיים אחרי רבים להטות (סוטה מד:) ומתם זקנים בית דינא משמע (לעיל ג.).

רבינו חננאל (המשך)

של ארונה] היבוסי מצאו תחת המזבח. ששה דברים עשה חזקיהו גירר עצמות אביו על מטה של חבלים וכיתת נחש הנחושת וגנז טבלא של רפואות והודו לו סתם מי גיחון התתחון וקצץ דלתות ההיכל ועיבר ניסן בניסן ולא הודו לו אין מעברין קודם ר"ה ואם עיברוה אינה מעובבת אבל מפני הדחק מעברין אחר ר"ה מיד אע"פ שאין מעברין אלא אדר אלול לא נתעבר מימיו. וההנינן [פנינים פ"י] אם היה חדש מעובר אם היה לא היה והתני וכשקידשו השנה באושא עבר ר' ישמעאל בר' יוחנן בן ברוקה ואמר כדברי ר' יוחנן בן נורי בשני עבר ר' חנינה בר' יוסי הגלילי ואמר כר"ע כו' והתני קידשוהו בראשון ובשני זעירא אמר בשם רב חסדא אותה שנה ג) נתקלקלה קודם זמנו כ"ט יום לאחר עיבורו אין מעברין את השנה בחוצה לארץ ואם עיברוה אינה מעובבת. בבי רב אמר ביכולין לעבר בארץ ישראל אבל בשאין יכולין בארץ ישראל מעברין בחוצה לארץ ירמיה ויחזקאל וברוך בן נריה עיברו בחוצה לארץ. חנניה בן אחי ר' יהושע עיבר בחו"ל שלח ר' תלת איגרין גבי ר' יצחק ור' נתן. בחדא כתב לקדושת חנניה ובחדא כתב גדיים שהנחת נעשו תיישים ובחדא כתב אם אינך מקבל צא לך למדבר אטד ותהא שוחט (ונחרשה) [ונחונן] זורק קרא קמייתא ואקרון וכו'. אמר מאן ידע דאינון ידעין כוותי כו'. כתיב ואל יתר זקני הגולה אמר הקב"ה ביותר הם עלי זקני הגולה חביבה עלי כת קטנה שבא"י יתר מסנהדרין גדולה. החרש והמסגר אלף. ר' ברכיה בשם רבי אמר אלו החכמים ורבנן אמרו אלו הבולבוטים: **סמיכת** זקנים. א"ר יוחנן מסמכי סאבי ואקש' מנא לן מדכתיב ויסמוך את ידיו עליו ריצוהו תיסגי בחד וכי תימא משה רבינו במקום שבעים הוה אי הכי ליבעי שבעים ואמאי תנן בג' ועלתה בקושיא. ואסקה רב אשי סמכי ליה בשמא וקרו ליה רבי ויהבי ליה רשותא למידן דיני דקנסות. ואקשינן וחד לא סמיך והא רבי

ט) **איכא ביניייהו.** דלר' יהודה יום תקופה גומר ואפילו לא חסרה אלא עשריס ונפלה בכ"א ליכא מקלת חג ולר' יוסי יום תקופה מתחיל ואם נפלה בכ"א ליכא מקלת חג עד שתחסר כ"א ותפול חדשה בכ"ב והוה ששה עשר לפני הפסח דהוי ההיא לפני החג חסירה כ"א הוא דמעברין אבל חסירה בליר מהכי לא: **ולא מסיימי.** אין סימן איזה מהן קאמר ששה עשר חסירה וב"י תפול מעברין אבל נפלה בט"ז אין מעברין דיום תקופה מתחיל ואיכא כוליה חג וחד מיייהו קאמר אפילו נפלה בט"ז מעברין דיום תקופה גומר וליכא כוליה חג ואע"ג דתרוייהו אמרי כחדא ששה עשר חד קאי אחיסרון וחד קאי אנפילה ולא ידעינן הי מיייהו: **שמור את חודש האביב שמור אביב של תקופה שיהא בחודש ניסן.** שמור תקופת (א) חדש ניסן של חמה שיהא בתוך חידושה של לבנה. אביב הוא ניסן של חמה שאין ניסן קרוי אביב אלא על פי ביאור התבואה שמתבכרת בו וכל ביכור התבואה ועתי הקיץ והחורף לאשבון החמה הם. ואמר רחמנא שמור שיהא (ב) חדש ניסן של חמה ממש לתוך ימי חידושה של לבנה דכתיב חדש ואין לשון חידוש נופל אלא על לבנה המתחדשת ואשמועינן שיהא ניסן של חמה ממש בתוך ימי חידוש הלבנה במקלת וכמה הן ימי חידושה י"ד ימים מכאן ואילך היא ישנה: **וליעבריה לאדר.** ולידחייה לפסח חד יומא ואי נמי מיקלע פסח בבד"ו לא איכפת לן דהא לא עבדינן פסח בבד"ו טעמא משום תשרי הוא והיכא דלא אפשר מוטב דלעבריה לאדר וליקלע בבד"ו ג) ומיעבר בקייטא חד ירחא חסר טפי מכסדרן וליהדר לתשרי בדוכתא ביום הגון ולא ניעבריה לשתא למידחייהו לכולהו מועדות חדש שלם: **תנא.** דאתריס מלמעלה למטה קחשיב וה"ק מעברין עד מיעוטה ולא מיעוטה בכלל כלומר אם תחסר תקופת טבת י"ח ימים או י"ז או ט"ז או ט"ו ותפול תקופת ניסן ביום ט"ז מעברין אבל אם חסרה י"ד ונפול תקופת ניסן בט"ו אין מעברין דמעברין לאדר ותפול תקופת ניסן בי"ד ויום תקופה מתחיל ועשה פסח בתקופה חדשה: **נעולס בתשרי קיימי.** ומשום הכי ליכא לתקוני מילתא בעבורי ירחי ומדחייא חד יומא למועד כדמפרש לעיל [ע"ח] דתשרי לא מידחי חד יומא הוא. ולאמרינן הא איכא כולה חול המועד בתקופה חדשה קסברי אתריס כוליה חג בעינן ואפילו יו"ט ראשון בתקופה חדשה ויום תקופה גומר הלכך כי נפלה תקופה בט"ו מעבדינן: **חג האסיף לחיב.** חולו של מועד משמע. ומשנינן אתריס הכי משמע להו קרא חג האסיף חג הבא בזמן אסיפה דהיינו סוכות יהא בתקופה חדשה: **וקני השוק.** שאינן מסנהדרין: **קטני עדה.** מסנהדרי קטנה: **מיוחדין שבעדה.** סנהדרי גדולה: **על בסמוך.** ולא צריך למיסמך ממש כתב רחמנא וסמכו ממש: ד) ולר"י משום סמיכה ממש לא איצטריך וסמכו אלא ליכתוב את ידיהם על ראש ואנא גמיר ראש ראש ממש מוסמך ידו על ראש העולה (ויקרא א): **מיסמיך סבי.** לקרות להם רבי: **במקום שבעים וחד קאי.** לפי שהיה משה ראש להם ושקול כולם: **בידא ממש סמכי ליה.** בלשון בעיא גרסינן ליה כלומר מי בעו לאתנוחי ידייהו על ריאיה דסבא: **למידן דיני קנסות.** דאתיהים כתיב (שמות כב) דמשמע דייני מומחין והיינו סמוכין ובשאר דיני ממונות לא בעינן מומחין כדאוקימנא ברים פירקין (דף ג:) משום נעילת דלת והיכא דליכא נעילת דלת כגון בד' שומרין וגזילות דיינין בבבא אע"ג דליכא בקנסא לא עבדינן שליחותייהו משום דלא סכיתא ולית בה חסרון כיס: בטלו

ו) הכדר ל"ע דא"כ למה אמרו אתריס דעד מיעוטו מעברין הא אפילו אם חל ט"ז בתקופה חדשה ג"כ אין מעברין לפי' ר' בר"י ואולי דלא פירש כן אלינא דאתריס רק אלינא דרבא כב"ה כ"א ע"ש ונראה דלא גרים אביב של תקופה רק שמור אביב שיהא בחודש ניסן והיינו בניסן של חמה ודו"ק.
ז) ביומאלמי אם משמע דהוא דין בפני עצמו דאם נתקדש קודם זמנו כגון ביום כ"ע לאחר עיבורו אינו חל הקידוש ע"ש ואולי דרבינו מפרש דנתקלקלה היינו שעשו וקידשוהו ביום כ"ט ולפיכך קדשו למחר פעם שנית ודו"ק